

Grondstoffenbeleidsplan 2013 – 2017

Duurzamer, maar niet duurder!

Inhoudsopgave

	BLZ.
1. Inleiding	3
2. Samenvatting	4
3. Wettelijke kaders	5
3.1 Wet Milieubeheer	5
3.2 Landelijk Afvalbeheersplan	5
3.3 Brief staatssecretaris Atsma; Meerwaarde uit Afval	7
3.4 Besluit Verpakkingen	7
3.4.1 Vergoedingen	7
3.4.2 Bonus/malus	8
3.4.3 Drankenkartons	8
3.4.4 Statiegeld	8
4. Stand van zaken	9
4.1 Huidige percentage nuttige toepassing	9
4.2 Sorteeraanlyse	10
4.3 Afvalstromen	11
4.4 Milieupark	12
4.5 Taakstelling voor 2015	12
5. Ambitie	13
6. Van ambitie naar actie	14
6.1 Stimuleren aanbieden herbruikbare grondstoffen	14
6.2 Preventie	14
6.3 Ontmoedigen restafval	14
6.4 De burger maakt het verschil	14
6.5 Maatregelen en veranderingen	14
6.5.1 Communicatie	15
6.5.2 Restafval	15
6.5.3 Gft	15
6.5.4 Kunststof verpakkingsafval	15
6.5.5 Oud papier	16
6.5.6 Grof tuinafval	16
6.5.7 KCA	16
6.5.8 Glas	16
6.5.9 Textiel	17
6.5.10 Drankenkartons	17
6.5.11 Goedzooi	17
6.5.12 Afgedankte elektrische en elektronische apparaten	17
6.5.13 Blik	17
6.5.14 Samenvatting maatregelen en veranderingen	18
7. Financiën	19

1. Inleiding

In de gemeente Kampen is de afgelopen 10 jaar niet gewerkt met een specifiek Afvalstoffenbeleidsplan omdat werd aangesloten bij het Landelijk Afvalbeheersplan met daaraan gekoppeld de gemeentelijke afvalstoffenverordening. Gebleken is dat hiermee niet kan worden volstaan om aan de wettelijke eisen te voldoen. Al jaren groeit het scheidingspercentage weinig. Om er voor te zorgen dat de burger zijn afval beter gaat scheiden zijn maatregelen nodig om snel een betere scheiding te forceren. Van de in 2012 gerealiseerde 50% naar 65% in 2015. Daarom is het noodzakelijk om specifiek voor de gemeente Kampen een Afvalstoffenbeleidsplan te maken, want met het huidige beleid is dit niet haalbaar. Omdat tenminste 80% van het afval dat nu nog in het restafval zit opnieuw te gebruiken is als grondstof, door nieuwe technieken kan een steeds groter deel worden hergebruikt, wordt er nu van een Grondstoffenbeleidsplan gesproken. Daarmee ligt de focus niet meer op restafval, maar op de herbruikbare stoffen. Dit beleidsplan gaat over een periode van 5 jaar met een doorkijk naar 10 jaar. Het sluit tevens aan bij het Milieubeleidsplan van de gemeente Kampen.

Het Grondstoffenbeleidsplan 2013 – 2017 is opgebouwd uit vijf delen:

- Het wettelijk kader
- De huidige stand van zaken
- De ambitie van de gemeente Kampen
- De benodigde maatregelen
- Het financiële kader

2. Samenvatting

In 2015 moet volgens de nieuwste regelgeving 65% van het afval dat bij huishoudens vrijkomt worden gerecycled. In de gemeente Kampen was dit in 2012 ca 50%. Dit betekent dat de hoeveelheid restafval per inwoner in 2 jaar tijd moet worden teruggebracht van 178 kg naar 121 kg. Om dit te bereiken is het huidige beleid niet toereikend gebleken. In 5 jaar tijd is het percentage hergebruik met maar 2% gestegen. In dit grondstoffenbeleidsplan is aangegeven welke maatregelen en veranderingen noodzakelijk zijn om in 2015 minstens 65% hergebruik te halen. Hierbij ligt de focus niet meer op restafval maar op de herbruikbare stromen. Voorgesteld wordt:

- de service op herbruikbare stromen te verhogen of minimaal gelijk te houden
- de service op restafval te verlagen
- de tarieven voor herbruikbare stromen te verlagen, in enkele gevallen tot 0
- het tarief voor restafval te verhogen

In meerdere gemeenten zijn met deze maatregelen al hoopgevende resultaten behaald. Alle voorgestelde maatregelen, per (grond)stof aangegeven in hoofdstuk 6.5.14, kunnen naar verwachting worden ingevoerd zonder dat de (gemiddelde) afvalstoffenheffing stijgt. De hoogte van de afvalstoffenheffing per huishouden wordt bepaald door het scheidingsgedrag van deze huishouding: hoe beter er wordt gescheiden, hoe lager de heffing.
Duurzamer, maar niet duurder!

3. Wettelijke kaders

Wettelijk zijn er een viertal zaken waarmee rekening gehouden moet worden:

- De Wet milieubeheer;
- Het Landelijk Afvalbeheerplan 2;
- Brief staatssecretaris Atsma 2011: Meer waarde uit afval;
- Besluit Verpakkingen, inclusief raamovereenkomst.

Deze worden hierna nader toegelicht.

3.1 Wet Milieubeheer

Inzamelplicht

Gemeenten zijn vanuit de Wet milieubeheer (Wm) verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Zij hebben de plicht om wekelijks het huishoudelijk afval bij elk perceel in te zamelen, waarbij groente-, fruit- en tuinafval (GFT) in ieder geval gescheiden wordt ingezameld. Daarnaast kan de gemeenteraad besluiten om ook andere bestanddelen van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen (art. 10.21 Wm).

In het belang van een doelmatig beheer van huishoudelijke afvalstoffen kan in de afvalstoffenverordening worden bepaald dat in afwijking van bovenstaande regels (art. 10.26 Wm):

- huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld nabij elk perceel;
- huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld met een daarbij aangegeven regelmaat;
- in een gedeelte van het grondgebied van de gemeente geen huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld;
- daarbij aangegeven bestanddelen van het groente-, fruit- en tuinafval afzonderlijk worden ingezameld;
- groente-, fruit- en tuinafval met andere daarbij aangegeven bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen afzonderlijk van het overige huishoudelijk afval wordt ingezameld.

Inzameling grof huishoudelijk afval

Gemeenten zijn verplicht om grof huishoudelijk afval in te zamelen bij elk perceel. Hiervoor is in de wet geen vaste frequentie genoemd. Daarnaast zijn gemeenten verplicht om een brengvoorziening beschikbaar te hebben voor het inzamelen van grof huishoudelijk afval (art. 10.22 Wm). Dit is het milieupark.

Producentenverantwoordelijkheid

Producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten of importeurs (mede) verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van de producten die zij op de markt brengen. Op grond van art. 10.17 Wet milieubeheer kunnen producenten bij algemene maatregel van bestuur verantwoordelijk worden gesteld voor het opzetten van een logistiek voor het afvalbeheer (inname en de verwerking van producten en afvalstoffen na gebruik) en de financiering hiervan.

Gemeenten kunnen bij deze algemene maatregel van bestuur verantwoordelijk worden gesteld om zorg te dragen voor het creëren van een brengvoorziening voor deze producten en afvalstoffen (art. 10.19 Wm). De inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparaten is een voorbeeld van producentenverantwoordelijkheid.

3.2 Landelijk Afvalbeheerplan

Ten minste eenmaal in de zes jaar wordt door de minister van het verantwoordelijk ministerie een landelijk afvalbeheerplan (LAP) vastgesteld (art. 10.3 Wm). Het eerste LAP is vastgesteld in 2003. Hierin is de bekende Ladder van Lansink opgenomen. Deze ladder geeft aan hoe wettelijk en beleidsmatig, bij voorkeur, met afval moet worden omgegaan. In volgorde van prioriteit: preventie, hergebruikt als product, hergebruikt als materiaal/grondstof (recycling), te verbranden als energiebron, te storten als minst gewenste toepassing.

In 2009 is het LAP 2 voor de periode 2009-2021 vastgesteld. Het LAP2 richt zich op het beperken van het ontstaan van afvalstoffen en het beperken van de milieudruk van de productketens. De belangrijkste doelstellingen van dit plan zijn:

- stimuleren van preventie van afvalstoffen, zodanig dat het totale afvalaanbod in 2015 niet groter mag zijn dan 68Mton en in 2021 niet groter mag zijn dan 73 Mton;
- verhogen van de nuttige toepassing van alle afvalstoffen van 83% in 2006 naar 85% in 2015;
- verhogen van de nuttige toepassing van het huishoudelijke afval van 51% in 2006 naar 60% in 2015;
- reduceren van 20% milieudruk in 2015 voor elk van de zeven prioritaire stromen die in het kader van het ketengericht afvalbeleid worden opgepakt;
- gebruiken van het Cradle-to-Cradle (C2C) concept als inspiratiebron bij de zeven prioritaire stromen die in het kader van het ketengericht afvalbeleid worden opgepakt.

Voor gemeenten is van belang dat wordt gestreefd naar een toename in nuttige toepassing van het huishoudelijke afval van gemiddeld 51% in 2006 naar 60% in 2015. Deze 60% bestaat uit bron- en nascheiding. Hierbij zijn geen specifieke doelstellingen per afvalstroom benoemd. Dit betekent dat gemeenten een bepaalde mate van vrijheid hebben bij het invullen van het behalen van de doelstelling van 60%. Het LAP 2 kent nog wel de verplichting om dezelfde afvalstromen als genoemd in het LAP 1 gescheiden in te zamelen. Dit zijn GFT-afval, oud papier en karton, glas, textiel, elektrische en elektronische apparatuur, klein chemisch afval en componenten uit grof huishoudelijk afval. Nieuw in LAP 2 is dat gemeenten sinds 2010 dienen te zorgen dat ook kunststofverpakkingsmateriaal uit huishoudens gescheiden wordt ingezameld of via nascheiding uit het huishoudelijk afval wordt verkregen.

Opvallend in het LAP2 is dat het afvalbeleid zich niet alleen meer richt op de eindfase van materiaalketens – het afvalstadium – maar op de gehele materiaalketen. Ondanks de goede resultaten van het afvalbeleid in de afgelopen jaren is de milieudruk van materiaalketens nog steeds veel te hoog om te kunnen spreken van een duurzame samenleving. Zo slagen we er slechts in beperkte mate in om de uitputting van energiebronnen en grondstoffen terug te dringen.

Met een ketenaanpak in het afvalbeleid wordt gezocht naar aanknopingspunten eerder in de keten (zoals productontwerp: ecodesign!) om de milieudruk verderop in de keten (bijvoorbeeld het afdanken van het product) zoveel mogelijk te beperken. Het meer denken in ketens leidt tot meer innovatie en slimmere samenwerking tussen bedrijven. LAP2 nodigt daartoe uitdrukkelijk uit C2C als inspiratiebron te gebruiken. In LAP2 is een integraal materiaalketenbeleid opgenomen met als doel om in 2030 een afvalloos Nederland te realiseren.

3.3 Brief staatssecretaris Atsma: Meer waarde uit afval

In augustus 2011 heeft staatssecretaris Atsma in de brief 'Meer waarde uit afval' aangegeven wat hij in de aankomende kabinetsperiode gaat doen om de milieudruk in het afvalbeheer te verminderen en tegelijkertijd de (kennis)economie te versterken. Voor wat betreft het onderdeel huishoudelijk afval geldt het volgende:

De staatssecretaris wil dat in de komende kabinetsperiode diverse acties genomen worden om meer afval te recyclen en te zorgen voor minder verwijdering van het afval. Voor huishoudelijk afval is het de bedoeling dat de recycling stijgt met 1 tot 1,5 miljoen ton. Dat komt overeen met 10 tot 15% van het huishoudelijk afval en daarmee stijgt het totale percentage recycling van 50 naar 60 tot 65%.

3.4 Besluit Verpakkingen

Vanaf 1 januari 2006 is het Besluit beheer verpakkingen en papier en karton (Besluit Verpakkingen) van kracht. Hiermee is de producentenverantwoordelijkheid vormgegeven voor verpakkingsafval. Producenten en importeurs die verpakte producten op de Nederlandse markt brengen moeten ervoor zorgen dat steeds minder verpakkingsmateriaal in het huisvuil of in het zwerfvuil terecht komt. Bovendien zijn de kosten van preventie, inzameling en recycling voor hun rekening. Ter uitwerking van het besluit is in 2008 de raamovereenkomst verpakkingen afgesloten tussen VROM, VNG en het bedrijfsleven die geldig was tot 2012. Voor 2012 is deze overeenkomst onder dezelfde voorwaarden verlengd. Eind 2012 is een nieuwe overeenkomst gesloten, met een duur van 10 jaar. Hierin zijn ook afspraken gemaakt over vergoedingen, zodat gemeenten/inzamelaars een goede basis hebben om te investeren in een goede inzameling.

3.4.1 Vergoedingen

Er zijn nieuwe vergoedingen afgesproken voor 2013 en 2014 voor kunststof verpakkingsafval van € 445,- respectievelijk € 430,- per ton. Deze bedragen worden mogelijk nog verhoogd met € 15,- per ton wanneer de Stichting Afvalfonds bereid is uit de resterende middelen van het huidige fonds (dit wordt opgeheven) voor deze jaren een tegemoetkoming te doen. De vergoeding die de gemeenten ontvangen voor de periode 2015 - 2022 wordt bepaald op basis van een nieuw kostenonderzoek dat in de eerste helft van 2013 zal worden uitgevoerd.

3.4.2 Bonus/malus

Waar in de afgelopen jaren bij de kunststofinzameling de nadruk vooral lag bij de kwantiteit, zal er in de komende periode ook veel meer aandacht komen voor de kwaliteit van het ingezamelde materiaal. De raamovereenkomst voorziet daarom in een bonus/malus regeling voor gemeenten, die in de loop van 2013 geconcretiseerd moet worden. Vanaf 2015 worden gemeenten ook verantwoordelijk voor de sortering van kunststofverpakkingen en indien gewenst de vermarkting ervan. De vergoeding die gemeenten ontvangen wordt dan niet meer uitgekeerd over de ingezamelde tonnen verpakkingen, maar over de tonnen verpakkingen die na sortering aan zekere kwaliteitseisen voldoen. Hierover moeten ruim voor 2015 afspraken worden gemaakt tussen Rijk, gemeenten en het bedrijfsleven.

3.4.3 Drankenkartons

In 2013 moet er ook een beslissing vallen over de vraag of drankenkartons gescheiden moeten worden gaan ingezameld en gerecycled. Hiervoor zal een pilot worden uitgevoerd onder regie van het (nieuwe) Kennisinstituut Duurzaam Verpakken. Wanneer hierover positief beslist wordt, zal opnieuw moeten worden gekeken naar de inzamelmethoden (gecombineerd met kunststofverpakkingen of niet) en naar de hoogte van de inzamelvergoeding.

3.4.4 Statiegeld

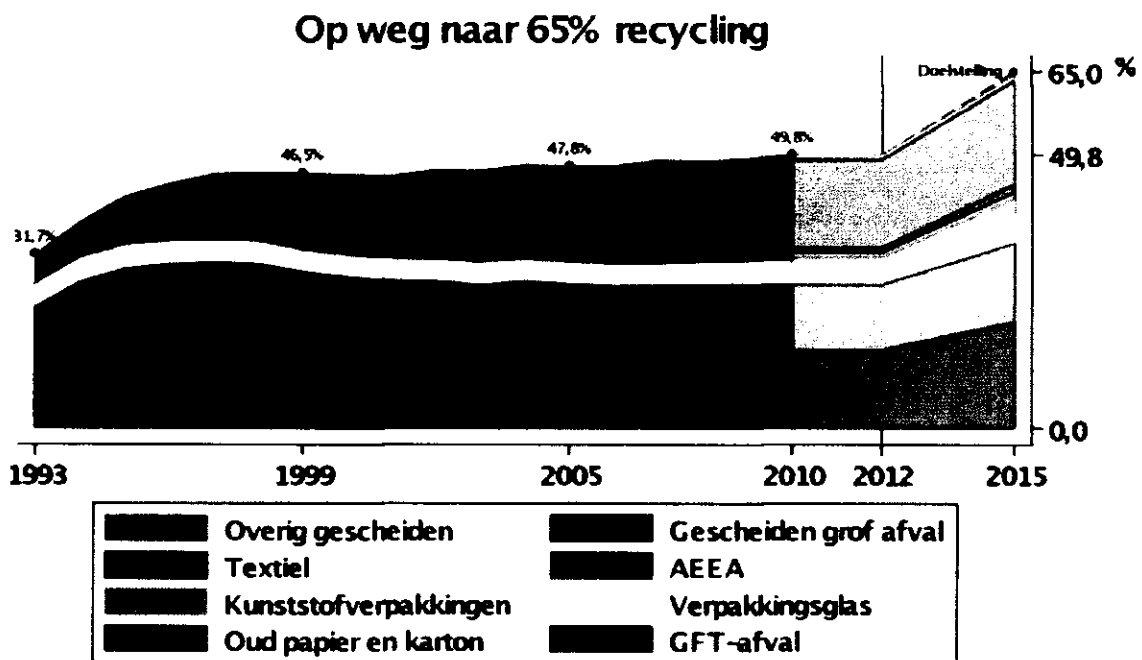
Voor de toekomst van het statiegeld op grote PET-flessen zijn 2013 en 2014 bepalend. Wanneer dan door het bedrijfsleven wordt voldaan aan de geëiste prestatiegaranties, mag het statiegeldsysteem worden afgeschaft en zullen vanaf 2015 de grote PET-flessen via de gemeentelijke inzamelsystemen ingezameld moeten worden. Hierdoor zal zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het door gemeenten ingezamelde kunststof gaan veranderen. De kwantiteit omdat als het statiegeld wordt afgeschaft er veel meer ingezameld zal worden. Omdat deze PET-flessen een monostroom van hoge kwaliteit vormen, zal de gezamenlijke kwaliteit van de ingezamelde verpakkingen toenemen. Dit heeft consequenties voor de opbrengst. Zie 3.4.2 Bonus/malus.

4. Huidige stand van zaken

4.1 Huidige percentage nuttige toepassing

Omdat de gemeente Kampen een Diftargemeente is, wordt een aantal stromen al goed gescheiden ingezameld. Voorbeelden hiervan zijn oud papier, kunststofverpakingsafval en glas. Een nadeel is dat bij het gebruikte diftarmodel weinig gft wordt ingezameld. Dit wordt deels door de inwoners gecomposteerd, maar verdwijnt ook deels in het restafval. En dat is ongewenst. Omdat er in 2000 de angst was voor vervuiling van het gft waren de tarieven voor het aanbieden van restafval en gft jarenlang gelijk. Dit terwijl de verwerking van gft veel goedkoper is (en milieuvriendelijker kan) dan van restafval. Een eerste stap om tot een betere scheiding van gft te komen is in 2010 al ingezet, door het tarief voor gft te verlagen ten opzichte van het restafval. In 2012 zijn de tarieven voor gft nog verder verlaagd. Om dit op te vangen zijn de tarieven voor restafval iets verhoogd. Sinds 2010 is er na een jarenlange daling van de hoeveelheid gft weer een lichte stijging te noteren. Op dit moment wordt 50% (2012) van het huishoudelijk afval nuttig toegepast. Dit moet in 2015 gestegen zijn naar 65%, zie onderstaand figuur. Het optimaliseren van de huidige inzamelsystemen is niet voldoende gebleken. Er zijn daarom maatregelen noodzakelijk om snel een betere scheiding te forceren, want zonder extra maatregelen wordt dit cijfer niet gehaald.

Bron: gescheiden huishoudelijk afval (bron: CBS). Data van 2012 is geëxtrapoleerd van gegevens 2010. De praktijk leert dat tussen 2010 en 2012 de gescheiden kunststofverpakkingen inzameling substantieel is toegenomen.

4.2 Sorteeraanlyse

Jaarlijks wordt er in de gemeente Kampen een sorteeraanlyse uitgevoerd. Daaruit blijkt (cijfers 2012) dat er met name nog veel gft (gf 21 + t 7 = 28 gewichtsprocenten), oud papier (herbruikbaar 5%), textiel (5%), en kunststofafval (6%) in het restafval zit. Bij deze stromen is de meeste winst te boeken. Kleinere stromen zijn glas (2%) metaal (3%) en drankenkartons (2%).

Zie onderstaande tabel over de samenstelling van het restafval in de laatste 3 jaar.

Aanwezig in restafval kg per inwoner	2010	2011	2012	Gewichts% 2012
Reststoffen	28,5	36,1	32,0	19%
GFT	26,8	38,8	35,6	21%
Glas	6,9	5,8	4,0	2%
Textiel	10,1	8,2	9,1	5%
Kunststofverpakkingen	25,1	12,7	10,1	6%
KCA	0,1	0,1	0,0	
Papier totaal:				23%
Herbruikbaar papier	18,0	11,8	9,3	
Luiers	29,6	19,9	22,5	
Drankenkartons	7,5	7,2	4,0	
Overig papier	5,1	7,0	3,3	
GHA:				25%
Grof tuinafval	16,9	8,8	12,7	
Metalen	8,1	6,0	6,0	
AEEA*	1,2	1,0	1,1	
Hout	5,3	6,3	7,2	
Steen/puin	9,1	7,4	6,6	
Tapijt	1,6	1,2	8,4	
Leer/Rubber	1,0	2,6	0,8	
Totaal restafval	201	181	173	

*AEEA = Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparaten

4.3 Afvalstromen

De huidige frequenties van de inzameling zijn nu als volgt:

- Restafval: 1x per 2 weken (betaald)
- Gft: 1x per 2 weken (betaald)
- Oud papier: 1x per 4 weken (gratis)
- Kunststof verpakkingsafval: 1x per 4 weken (gratis)
- KCA: 1x per maand op afroep (gratis)
- Grof huishoudelijk afval: wekelijks op afroep (betaald)
- Grof tuinafval: wekelijks op afroep (betaald)
- Glas: gebracht naar de glasbak (gratis)
- Milieupas restafval 24/7 in een verzamelcontainer (betaald)
- Afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA): (kan gratis gebracht naar Kringloop Kampen, indien gewenst gehaald)
- Herbruikbare goederen (in vakterm Goedzooi: bijvoorbeeld meubels, kunnen gratis gebracht naar Kringloop Kampen, indien gewenst gehaald)
- Textiel: 1x per 2 weken aan huis gehaald in de kernen door Kringloop Kampen, gehaald 1x per jaar door de VPGO (Vereniging Paardrijden Gehandicapten Oost), gebracht naar Kringloop Kampen, gebracht naar permanente brenglocaties (allen gratis)
- Blik: 1x per 2 weken aan huis door Kringloop Kampen (gratis)

Achter de fractie staat aangegeven of deze gratis is of dat er voor betaald moet worden.

Alle fracties kunnen ook naar het milieupark worden gebracht, behalve herbruikbare goederen (Kringloop) elektrische en elektronische apparaten (Kringloop) en textiel (divers).

Zie onderstaande tabel over de afvalhoeveelheden van de laatste 5 jaar.

Restafval	10.995	10.910	10.063	9.110	8.758
GHA	295	181	159	152	189
GFT	1.879	1.540	1.576	1.684	1.685
GTA	336	367	345	335	340
Papier	3.832	3.911	4.054	3.985	3.648
Ias	1.051	966	944	971	970
Textiel	188	184	218	201	193
Kunststofverpakkingen	0	16	440	500	547
Blik	0	0	0	0	0
KCA	38	33	44	43	49
Luiers	0	0	0	0	0
AEEA	98	195	166	197	228
Goedzooi	205	411	410	429	374
Schoon puin	465	418	395	332	240
Bouw- en sloopafval	2	2	2	2	2
Dakleer	0	0	0	0	0
Grond en zand	0	0	2	0	1
Metalen, schroot	218	198	192	169	212
Vlakglas	0	9	7	10	8
B-hout	6	6	2	3	4
Asbest	10	0	0	13	11
Vloerbedekking	0	0	0	0	0
Autobanden	0	0	0	0	0
Plastic, hard	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

4.4 Milieupark

De beslissing over een nieuw milieupark wordt in de eerste helft van 2013 genomen. Het huidige milieupark is zwaar verouderd en voldoet niet meer aan de eisen. Een modern milieupark zal volgens deskundigen bijdragen aan een 5% betere scheiding van afvalstoffen. Het is gewenst dat Kringloop Kampen een brenglocatie nabij het nieuwe milieupark krijgt.

4.5 Taakstelling voor 2015

Om in 2015 aan 65% nuttige toepassing te komen moet er nog circa 15% van de (secundaire) grondstoffen uit het restafval worden gescheiden.

5. Ambitie

Een efficiëntere en slimme wijze van de inzet van energie en grondstoffen is essentieel voor een duurzame samenleving. De overgang van een lineaire economie (grondstof winnen, produceren, consumeren, afdanken en vernietigen) naar een retoureeconomie is cruciaal voor een duurzame welvaartsgroei. In het “sluiten van de keten” heeft afvalbeheer een wezenlijke rol: preventie, hergebruik en recycling zijn manieren waarop grondstoffen efficiënter en meer duurzaam kunnen worden benut.

In de gemeente Kampen is nog veel potentie aanwezig om meer (secundaire) grondstoffen te gaan hergebruiken of recycleren. Het huidige restafval dat wordt verbrand, bestaat voor het grootste deel uit herbruikbare grondstoffen.

Ambitie:

De gemeente Kampen wil in het jaar 2022 ten opzichte van het jaar 2012, 50% meer (secundaire) grondstoffen uit het restafval scheiden. De maatregelen hiervoor worden budgetneutraal ingevoerd.

Dit betekent dat de hoeveelheid restafval van circa 173 kg per inwoner terug gebracht moet worden naar circa 86 kg. Het percentage nuttige toepassing wordt dan 75%.

Als tussendoel is 2015 een peiljaar, waarbij 65% nuttige toepassing moet worden gehaald. Conform het LAP2 en de aanscherping hiervan door staatssecretaris Atsma.

Uiteindelijk wordt gestreefd naar een (nagenoeg) afvalloze samenleving in 2030 waarin inwoners alleen nog maar herbruikbare grondstoffen aanleveren en (nagenoeg) geen restafval.

De ambitie kan vertaald worden naar de volgende hoeveelheden restafval per jaar:

Jaar	Kilogram restafval per inwoner per jaar
2012	173
2015	121
2022	86

Om dit doel te bereiken zijn veranderingen nodig in de huidige inzamelmethodieken. In het volgende hoofdstuk is omschreven op welke manier Kampen zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen kan behouden en zo min mogelijk restafval veroorzaakt. In hoofdstuk 6.5.14 zijn de maatregelen en veranderingen samengevat.

Het uitgangspunt van het grondstoffenplan van de gemeente Kampen is:

Duurzamer, maar niet duurder!

6. Van ambitie naar actie

Aangezien een belangrijk deel van ons afval, vanuit het perspectief van de retoureeconomie, een waardevolle grondstof is voor nieuwe producten, dienen de inspanningen van Kampen gericht te zijn op het scheiden hiervan. Service en gemak voor de burger zijn hierin belangrijke voorwaarden. De hoeveelheid restafval moet worden verminderd. Dit betekent dat voorliggend plan gericht is op:

- Een hoge service voor waardevolle materialen en grondstoffen. Dit betekent hoog frequent inzamelen van waardevolle materialen en grondstoffen die afgedankt worden;
- Een lage service voor wat waardeloos is (restafval) maar wel veel geld kost voor verwerking. Een hoger tarief voor restafval;
- Het belonen van gewenst gedrag in comfort en geld.

In onderstaande paragrafen staat omschreven hoe Kampen het bovenstaande vorm gaat geven.

6.1 Stimuleren aanbieden herbruikbare grondstoffen

De essentie van het voorliggende plan is dat we de focus leggen op het aan huis ophalen van herbruikbare grondstoffen en preventie. Hoge(re) service wordt verleend voor wat herbruikbaar is zodat inwoners deze grondstoffen gemakkelijk kunnen aanleveren. Afval dat wordt veroorzaakt is een verzameling van waardevolle grondstoffen en dient ook zo door onze inwoners te worden gezien. De focus van dit plan wordt in eerste instantie gelegd op grondstoffen die het grootste aandeel vormen van het huidige restafval. Dat zijn gft, oud papier en kunststof verpakkingsafval.

6.2 Preventie

Met betrekking tot preventie richt dit plan zich op bewustwording van de inwoner om zo gedragsverandering verder te stimuleren. Inwoners kunnen bijvoorbeeld afval voorkomen door kritisch in te kopen en goed te scheiden (afval = grondstof).

6.3 Ontmoedigen restafval

Restafval moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dit kan door de service op restafval te verlagen, preventiemogelijkheden aan te geven en de financiële prikkel op te voeren: de vervuiler betaalt.

6.4 De burger maakt het verschil

Bij de uitvoering van de in te voeren maatregelen zijn betrokkenheid, een meewerkende houding en gewenst gedrag van onze inwoners medebepalend voor het slagen van dit plan. Ondanks alle voorlichting over afvalscheiding blijft de burger soms in twijfel. Regelmatig wordt de opmerking gehoord "maar uiteindelijk belandt alles toch op één hoop". Goede communicatie over het doel van dit grondstoffenplan en de uiteindelijke verwerking en toepassing van de gescheiden grondstoffen is van cruciaal belang voor het gedrag van onze inwoners.

6.5 Maatregelen en veranderingen

In de volgende paragrafen worden voor restafval en de belangrijkste grondstofstromen de maatregelen en veranderingen aangegeven om het percentage nuttig toegepaste grondstoffen van 50% naar 65% te brengen en op langere termijn naar 75%. Er wordt overgegaan tot het verhogen van de service op (secundaire) grondstoffen en een verlaging van de service op restafval.

De voorgestelde maatregelen hebben geen effect op het benodigde aantal fte's. Voor de inzameling van restafval zijn weliswaar minder mensen nodig, maar voor de inzameling van kunststofafval en oud papier juist meer.

De genoemde maatregelen en veranderingen worden aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. De tariefwijzigingen worden, zoals gebruikelijk, via de tarievenverordening in de gemeenteraadvergadering van november voorgelegd.

6.5.1 Communicatie

Zoals eerder in hoofdstuk 6.4 aangegeven is de burger erg belangrijk om de doelen te halen. Naast uitgebreide campagnes voor de inzameling van grondstofstromen, is communicatie over het hoe en waarom van deze stromen ook nog steeds noodzakelijk. Een gestructureerde inzet van sociale en conventionele media moet hieraan bijdragen. Er moet daarom een communicatieplan worden opgesteld waarin niet alleen algemene informatie naar buiten wordt gebracht maar waarin ook specifieke acties worden opgenomen. Dit plan zal samen met het team PJC worden opgesteld.

Opstellen communicatieplan: 2013

6.5.2 Restafval

Restafval wordt op drie manieren ingezameld. Door middel van verzamelcontainers, minicontainers en rode zakken. Op termijn wordt dit zoveel mogelijk met ondergrondse verzamelcontainers uitgevoerd. Dit geeft een prikkel om beter te scheiden want het restafval moet dan weggebracht worden, bovendien is deze vorm van inzameling op termijn goedkoper. Voor nieuwe wijken wordt dit direct ingevoerd.

Voorgesteld wordt de service op de inzameling van restafval met minicontainers te verlagen. Dit houdt in dat de frequentie van lediging van de minicontainers wordt verlaagd van één keer per twee weken naar één keer per 4 weken. Deze methodiek heeft al in meerdere pilotgemeenten bewezen tot een veel betere scheiding te leiden, waarbij al resultaten van een 15% betere scheiding zijn behaald. Een apart, al in gang gezet, project is het ondergronds brengen van de inzameling van restafval in de Binnenstad. Hiermee wordt tevens afscheid genomen van de bekende rode zakken. Dit is arbotechnisch een flinke verbetering. Bovendien verdwijnen de restafvalcontainers van de stoepen. Om een betere scheiding te bewerkstelligen, wordt tevens voorgesteld het tarief voor restafval te verhogen. In 2012 is overigens de eerste stap hiertoe al gezet. Met deze verhoging kan de verlaging voor het tarief van gft (zie 6.5.3) worden gefinancierd. Voor een burger die zijn afval beter gaat scheiden zal de afvalstoffenheffing niet stijgen, maar zelfs kunnen dalen.

Speciale aandacht is nodig voor de gebruikers van een milieupas uit de hoogbouw. Deze hebben door ruimtegebrek minder mogelijkheden tot afvalscheiding en bovendien wordt er geen gft ingezameld. Hiervoor wordt een aangepast restafvaltarief voorgesteld.

Invoering inzamelfrequentie 1x per 4 weken: 2014

Invoering tariefverhoging: 2014

Uitbreiden verzamelcontainers: vanaf 2015

Uitbreiden Binnenstad ondergronds: 2013 – 2014

6.5.3 Gft

De inzamelfrequentie voor gft blijft één keer per twee weken. Voorgesteld wordt het tarief verder verlagen met ingang van 2014. In 2012 is de eerste verlaging al doorgevoerd. Op termijn zal het tarief naar 0 kunnen zakken. Dan moeten echter eerst oplossingen gevonden worden voor de inzameling in het buitengebied en bij hoogbouw. Daar wordt al een aantal jaren geen gft meer ingezameld. Voor het buitengebied is opnieuw invoeren van de inzameling van gft een mogelijke oplossing. Voor hoogbouw kan gedacht worden aan een aangepast tarief voor restafval.

Invoering tariefverlaging: 2014

6.5.4 Kunststof verpakkingsafval

Sinds eind 2009 wordt kunststof verpakkingsafval apart ingezameld. De inzamelfrequentie is nu één keer per vier weken. Voor een betere service en een prikkel om beter te scheiden wordt voorgesteld de frequentie naar één keer per twee weken te verhogen. De inzameling wordt volledig betaald door de verpakkingsindustrie. De inzameling zal plaats blijven vinden met de bekende doorzichtige zakken. Op termijn kan de minicontainer voor restafval, waar mogelijk, worden ingezet voor de inzameling van deze grondstofstroom omdat het restafval dan weggebracht moet worden naar ondergrondse verzamelcontainers. Dit zal een geleidelijk proces zijn dat start in nog nieuw aan te leggen wijken. Zie ook 6.5.2. Met een minicontainer voor verpakkingsafval wordt op dit onderdeel de service voor de burger nogmaals verhoogd. Een container is gemakkelijker en schoner dan bewaren in zakken.

Invoering inzamelfrequentie 1 x per 2 weken: 2014

Invoering inzameling met mini's: mogelijk vanaf 2015

6.5.5 Oud papier

Oud papier wordt één keer per 4 weken aan huis door middel van minicontainers ingezameld. Dit blijft onveranderd. Daarnaast zijn er vele clubs, kerken en verenigingen (hierna clubs) die namens de gemeente oud papier inzamelen. Zij krijgen een vergoeding voor de dienst die zij leveren. Door gewijzigde wetgeving moet er in 2013 met elke club afzonderlijk een contract worden afgesloten. In de nieuwe situatie worden er met de clubs contracten afgesloten waarbij clubs die efficiënt werken een hogere vergoeding per ton ontvangen. Daar staat tegenover dat clubs die niet efficiënt werken een lagere vergoeding dan nu kunnen ontvangen. De huidige vergoeding is een vaste vergoeding van € 34,- per ton, ongeacht wat het oud papier opbrengt. De nieuwe vergoeding wordt gebaseerd op de marktprijs voor oud papier met aftrek van de kosten. Net als bij het huidige beleid zal er sprake zijn van een (minimale) garantieprijs, omdat voorkomen moet worden dat er oud papier in het restafval verdwijnt. Tevens komt er de mogelijkheid voor de clubs om de ingezamelde tonnen zelf naar het milieupark af te voeren. Hier wordt een hogere vergoeding voor voorgesteld omdat er dan minder logistieke kosten voor de gemeente zijn. In 2013 wordt er een nieuw contract afgesloten voor de verwerking en transport van het oud papier.

Invoering contracten clubs en nieuw vergoedingensysteem: 2013 – 2014

Nieuw contract transport en verwerking: 2013

6.5.6 Grof tuinafval

De verwerkingstarieven voor grof tuinafval zakken al een aantal jaren. Dit komt met name omdat er steeds meer vraag is naar biomassa. Op dit moment zijn er al verwerkers die het onder bepaalde voorwaarden (schoon snoeihout) gratis op willen halen. Het tarief voor schoon snoeihout kan daarmee naar 0 worden teruggebracht. Het voorrijtarief voor grof tuinafval is in 2012 al verlaagd om meer in te zamelen. Voor 2014 wordt voor brengen op het milieupark een 0-tarief voorgesteld en voor het halen alleen een voorrijtarief, zodat zoveel mogelijk grof tuinafval duurzaam kan worden ingezet als biomassa.

Binnen de gemeente Kampen worden nog steeds stookvergunningen verstrekt. Dat is geen nuttige toepassing van biomassa. In 2014 zal een voorstel worden ingediend om de huidige mogelijkheden tot het verbranden van "afval" aanzienlijk in te perken en daarmee tevens te zorgen voor een meer verantwoord gebruik van vrijkomende biomassa (van afval naar grondstof). Het voorgestelde 0-tarief is hierbij een flinke steun in de rug.

Invoering tariefverlaging Milieupark naar € 0: 2014

Invoering tariefverlaging "gehaald" naar alleen voorrijkosten: 2014

6.5.7 KCA

KCA is een zeer kleine afvalstroom die sporadisch in het restafval voorkomt. Hiervoor zijn geen veranderingen noodzakelijk.

6.5.8 Glas

Een handvol brenglocaties is nog bovengronds. Waar mogelijk zullen deze locaties op termijn ook ondergronds gebracht kunnen worden.

Uitvoerdatum: vanaf 2014

6.5.9 Textiel

Van het restafval is nog circa 4% (cijfer 2012) textiel, dat komt overeen met 350 ton! Dat is ongeveer net zoveel als er nu apart wordt ingezameld. Dit komt waarschijnlijk vooral omdat veel mensen niet weten dat vrijwel alles van textiel, maar ook schoeisel, ingeleverd mag worden. Alleen erg vervuild of nat textiel mag niet. Een goede communicatie zal hier al voor een flinke verlaging in het restafval kunnen zorgen.

Binnen de gemeente Kampen zijn een aantal textielinzamelaars actief. Dit betreft zowel inzamelaars mét als zónder vergunning. Er wordt aan huis opgehaald en er zijn brengpunten. De (bekende) inzamelaars zonder vergunning zijn in de meeste gevallen al jarenlang actief en zijn puur charitatief. Van de inzamelaars met vergunning is er één inzamelaar die de gemeente Kampen een vergoeding per ton betaalt.

Om de inzameling van textiel goed in beeld te brengen en te reguleren is nieuw beleid noodzakelijk. Er zijn een aantal mogelijkheden zoals het invoeren van een meldingsplicht voor de genoemde charitatieve inzamelaars, met daarbij een opgave van de jaarlijks ingezamelde tonnen textiel. Voor de inzamelcontainers bij de supermarkten kunnen nieuwe vergunningen voor bepaalde tijd afgesloten worden waarbij een vergoeding per ingezamelde ton textiel wordt gevraagd. Kringloop Kampen zamelt periodiek aan huis in. Ook kan textiel gebracht worden bij Kringloop. De VPGO zamelt jaarlijks aan huis in. Deze inzamel frequenties en methodieken hoeven niet te veranderen. Een andere mogelijkheid is om de gehele textielinzameling aan te besteden, zoals meer gemeenten al hebben gedaan. Op dit moment levert een ton textiel ca € 350,- op. Bij een voorzichtig geschatte hoeveelheid van 400 ton ingezameld textiel per jaar zou dat voor de gemeente Kampen een opbrengst van € 140.000,- betekenen. Met 20.000 huishoudens in de gemeente kan de afvalstoffenheffing dan met € 7,- naar beneden.

Uitwerken en invoeren nieuw textielbeleid: 2015 - 2016

6.5.10 Drankenkartons

Een nieuwe grondstofstroom die wellicht in de nabije toekomst apart moet worden ingezameld zijn de drankenkartons. In 2013 worden er in diverse gemeenten inzamelproeven gedaan. Eind 2013 moet duidelijk zijn wat de mogelijkheden zijn en wat voor vergoeding hier tegenover zal staan. Daarna moet gekeken worden wat voor Kampen de beste methode is. Hierna zal een voorstel tot invoering volgen.

Standpuntbepaling gemeente Kampen: medio 2014.

6.5.11 Herbruikbare goederen (goedzooi)

Goedzooi wordt volgens contract voor de gemeente Kampen ingezameld door Kringloop Kampen. NV Rova beheert dit contract en rapporteert de resultaten jaarlijks aan de gemeente. Dit contract loopt eind 2013 af. Alle kringloopbedrijven in Rova-gebied hebben vrijwel hetzelfde contract. Rova is in overleg met de gemeenten reeds bezig om nieuwe contracten op te stellen. Kanttekening hierbij is dat onderzocht moet worden of deze contracten 1 op1 aan de huidige kringloopbedrijven vergund mogen worden of dat er een aanbestedingsplicht is. Dit onderzoek wordt door Rova uitgevoerd.

Nieuw contract: met ingang van 2014

6.5.12 Afdankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA)

Kringloop Kampen verzorgt voor de gemeente Kampen deze inzameling. Kringloop Kampen krijgt voor de inzamel- en handlingkosten een vergoeding van Wecycle, de uitvoeringsorganisatie van de wit- en bruingoedbranche. Als er duidelijkheid is over het nieuwe milieupark verandert de inzamelregeling met Kringloop Kampen mogelijk.

Mogelijke aanpassing: 2013 - 2014

6.5.13 Blik

Deze inzameling wordt door Kringloop Kampen uitgevoerd. De komende jaren zal hierin geen wijziging komen.

6.5.14 Samenvatting maatregelen en veranderingen

(grond)stof	2014	2015
restafval	<ul style="list-style-type: none"> • tariefsverhoging • in de binnenstad verzamelcontainers • 1 x per 4 weken 	start meer ondergrondse verzamelcontainers plaatsen in de hele gemeente
GFT	tariefsverlaging	tariefverlaging, uiteindelijk gratis
kunststofverpakking-afval	inzamelfrequentie verhogen naar 1x per 2 weken	mogelijk deels inzamelen met minicontainers
oud papier	inzameling blijft ongewijzigd. Clubs krijgen in 2013 nieuwe contracten. De vergoeding voor clubs wordt aangepast. Inzameling aan huis door eigen chauffeur	
grof tuinafval	gratis storten op het Milieupark en alleen nog voorrijkosten bij het ophalen aan huis	
textiel	heldere voorlichting	opstellen van een nieuw gemeentelijk textielinzameling sbeleid
drankenkartons	standpunt over manier van inzamelen bepalen	inzamelen dmv gekozen manier
herbruikbare goederen	Rova sluit in overleg met de gemeente een nieuw contract met Kringloop Kampen, ingang contract 2014	
AEEA	de inzamelregeling met Kringloop Kampen zal mogelijk veranderen als er een nieuw milieupark is	

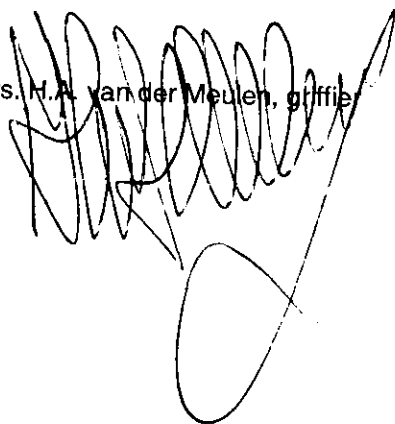
7. Financiën

Uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing niet omhoog gaat. De verwachting is dat de heffing in de toekomst zal dalen door opbrengsten uit de gescheiden ingezamelde (secundaire) grondstoffen en een daling van de hoeveelheid restafval. Daarbij komt dat het verwerkingstarief voor restafval medio 2016 zal gaan dalen.

Voor burgers die het gft niet gescheiden kunnen aanbieden (hoogbouw) zal een aangepast tarief voor restafval worden voorgesteld.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 4 juli 2013

drs. H.A. van der Meulen, griffie

drs. mr. B. Koelewijn, voorzitter

